

Mfv.I.10.037/2008/2.szám

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Halmos András által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt az Egri Munkaügyi Bíróságnál 4.M.258/2006. szám alatt megindított és másodfokon a Heves Megyei Bíróság 2.Mf.25.512/2007/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Heves Megyei Bíróság 2.Mf.25.512/2007/5. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, egyebekben hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak
- felhívásra - 180.000 /egyszáznyolcvanezer/ forint
felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes keresetében a 2004. február 16-án történt üzemi balesetével összefüggésben elmaradt jövedelem, keresetvesztesség címén 561.719 forint valamint kamata, időbeli korlátozás nélküli keresetvesztességi járadék címén havi bruttó 18.245 forint, és 4.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az Egri Munkaügyi Bíróság 4.M.258.2006/24. számú ítéletével kötelezte az alperest elmaradt jövedelem címén 396.250 forint, nem vagyoni kártérítés címén pedig 4.000.000 forint megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes építési vállalkozó, aki betanított ács munkakörben foglalkoztatta a felperest. A munkavállaló 2004. február 16-án körfűrész használata során sérülést szenvedett, amely következtében két ujját amputálni kellett, másik két ujján pedig mozgáskorlátozottság alakult ki. A baleset következtében elszenvedett sérülésre tekintettel a felperes munkaképesség-csökkenése 40%-

A munkaügyi bíróság mérlegelte a tanúk nyilatkozatait, és figyelembe véve a közigazgatási eljárás során keletkezett iratokat, arra a meggyőződésre jutott, hogy a körfűrész használata a felperes munkaköri feladatai során kifejtett tevékenységével függött össze. A bíróság utalt az Mt. 174. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra, valamint az MK 29. számú állásfoglalásra. A hivatkozott állásfoglalás értelmében kifejtette, hogy amennyiben helytálló lett volna azon alperesi érvelés, miszerint a felperes engedély nélkül használta a körfűrészt, ez sem eredményezhette volna a munkáltató felelősség alóli mentesülését, csupán kármegosztás alapjául szolgálhatott volna. A felperest munkaviszonyával ok-okozati összefüggésben

fennálló olyan vétkes magatartást, amely kármegosztás alapjául szolgálhatna. A nem vagyoni kártérítés iránti igény a felperes személyhez fűződő jogainak sérelmében, jelen esetben testi épségének, egészségének sérelmében határozható meg. A bíróság beszerezte az igazságügyi orvosszakértői véleményt, amely szerint a felperes 40%-os munkaképesség-csökkenést szenvedett el, tekintettel az üzemi baleset során bekövetkezett bal kéz második és ötödik ujját érintő részleges csonkolásra, és mozgáskorlátozottsággal járó sérülésére, amely igazoltan közepes fokú pszichés károsodással is járt. Az elszenvedett sérülés az elhelyezkedését jelentős mértékben megnehezítette, családjáról sem tud úgy gondoskodni mint azt megelőzően, és mindezen ok pszichésen is hátrányosan befolyásolta a felperest. A felperesnek a feleségén kívül három kiskorú gyermek eltartásáról kell gondoskodnia.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Heves Megyei Bíróság 2.Mf.25.512/2007/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és a nem vagyoni kártérítés jogcímén megítélt 4.000.000 forint összeget 3.000.000 forintra leszállította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem helytálló azon alperesi érvelés, miszerint a felperes nem a kiadott munkát végezte a balesetet megelőzően és a körfűrészt engedély nélkül használta. A kiegészített bizonyítás anyaga is igazolta, hogy a felperes a csoport munkájához tartozó foltozást végezte, a csoporton belül pedig aki a körfűrész használatához jogosítvánnyal rendelkezett, tudomásul vette, hogy a felperes is használja a munkavégzéshez rendelkezésre álló munkaeszközt. Tényszerűen megállapítható, hogy a felperes a munkájához használt körfűrészgép kezelésére az ezzel kapcsolatos biztonsági

munkáltató a balesetet elháríthatta volna, amennyiben a körfűrész használatát a felperes számára kifejezetten megtiltotta, vagy miután a munkavégzéshez a rendelkezésre álló eszköz használata elfogadott volt, a gép használatával járó veszélyekről, annak kezeléséről a felperest kioktatja. Nem róható fel a felperesnek, hogy a tolófát nem használta, miután magának a körfűrésznek a kezelésére sem kapott kioktatást. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a védőkesztyű használatának elmulasztása a kármegosztás alapja nem lehet. Ezt csak olyan vétkes közrehatás alapozza meg, ami a balesettel okozati összefüggésben áll. Az alperes ezt nem bizonyította, de még bizonyítást sem indítványozott annak igazolására, hogy amennyiben a részére kiadott védőkesztyűt a munkavállaló használja, akkor a perbeli baleset nem következik be, illetve nem jár a bal kéz súlyos sérülésével. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes az alperesnél való elhelyezkedését megelőzően is gipszkarton szerelő volt, és ebben a munkakörben tudott a felgyógyulását követően elhelyezkedni. A feltárt körülményeket együttesen értékelve az e körben meghallgatott tanúk vallomásával és a beszerzett igazságügyi orvosszakértői véleménnyel, a másodfokú bíróság arányos kárpótlásnak a 3.000.000 forintot állapította meg. Álláspontja szerint ez az az összeg, ami az ítélethozatalkori ár- és értékviszonyok alapján a felperes végleges baleseti munkaképesség-csökkenésére, pszichés károsodására tekintettel, teljeskörű anyagi kompenzációra elegendő. Az elmaradt munkabér megítélt összegét a peres felek nem vitatták, ezért azzal a másodfokú bíróság nem foglalkozott.

kívül helyezését és elsődlegesen a kereset elutasítását, másodlagosan a kártérítés összegének leszállítását kérte, a felperes perköltség viselésre kötelezése mellett. Hivatkozása szerint a felperes engedély nélkül és kifejezett tiltás ellenére

állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a felperesnek mint betanított ácsnak a feladatai közé tartozott volna a táblázás is, amelyhez a körfűrész használata szükséges. Abból a tényből, hogy Sz. Z. - a felperes részére utasítási joggal nem rendelkező - munkavállaló látta, miszerint a felperes a körfűrészt használja, nem következik, hogy a felperes munkaköri kötelezettségei közé tartozott volna ezen gép igénybe vétele, és az sem következik, hogy a munkáltató tudott volna a felperes körfűrész használatáról. Az alperes képviselőjében eljáró M. L. folyamatosan ellenőrizte a munkavállalókat, azonban nem várható el, hogy a munkáltató minden egyes munkavállalója mellett folyamatosan ott legyen, hogy ellenőrizze, nem végez-e tiltott

pontjában foglalt kötelezettségeit, és a munkáltató utasítását megszegve járt el, ami olyan elháríthatatlan ok, amely megalapozza az Mt. 174. § (2) bekezdésében foglalt kimentést. A közrehatással kapcsolatban a másodfokú bíróság a bizonyítékokkal ellentétes következtetéseket vont le. A felperes maga is elismerte, tisztában volt vele, hogy a védőkesztyű használata kötelező, annak elmulasztását a másodfokú bíróság azonban nagyvonalúan kezelte. Nyilvánvalóan kisebb lett volna a felperes sérülése, ha védőkesztyűt használ, és nem állítható megalapozottan, hogy a baleset annak viselése esetén is bekövetkezett volna. A felülvizsgálati érvelés szerint a 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés eltúlzott, a bíróságnak mérlegelnie kell a felperes közrehatását is. A bírói gyakorlat eddig nem vette figyelembe, de hivatkozása szerint az alperes magánszemély építési vállalkozó volt, jelenleg alkalmazott, ezért a 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetése számára elviselhetetlen teher lenne. Az alperes álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. § (1) és (3) bekezdését, az Mt. 174. § (2) és (3) bekezdését, valamint az MK 29. számú állásfoglalásban foglaltakat.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálódott (Pp. 275. § (2) bekezdés). Jelen eljárásban kizárólag a felperesi követelés jogalapja és a nem vagyoni kártérítés mértéke volt vizsgálat tárgyává tehető.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-

alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újra értékelésének, azaz felülmérlegelésnek. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH 2001/197., BH 2002/29.].

Az Mt. 174. §-ának (1) bekezdése alapján az eljáró bíróságok helytállóan indultak ki abból, hogy a baleset az alperes működésével összefüggésben következett be, ezért vizsgálni kellett a munkáltató által felhozott kimentési okot, a kimentés alperesre háruló bizonyítottsága hiányában pedig a felperes vétkes közrehatását, és ehhez képest a kármegosztás arányát [Mt. 174. § (2)-(3) bekezdés].

jogszabálysértés nélkül állapították meg, hogy a felperes betanított ács munkakörben állt az alperes alkalmazásában, aki a zsalutáblák felszögelésén kívül a hézagok kiegyenlítésére a foltozást is elvégezte. Sz. Z. tanúvallomásában megerősítette, hogy a felperes is használta - az egyébként bárki számára hozzáférhető - körfűrész. A perben arra vonatkozóan nem merült fel adat, hogy a felperest a fűrész használatától eltiltották volna, illetőleg nem olyan munkát végzett, amelyet a csoportja részére kiadtak.

Az előzőek alapján megállapítható, hogy nem jogszabálysértő az eljárás bíróságok érdemi következtetése a felperesi kizárólagos elháríthatatlan magatartás hiányáról, figyelemmel arra is, miszerint a felperes a munkavédelmi előírások betartására, így különösen az általa használt körfűrész kezelésére kioktatást nem kapott. Munkáját, a munkavédelmi előírások betartását az alperes kellően hatékonyan nem ellenőrizte, a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapíthatóan nem kifogásolta a védőkesztyű használatának hiányát sem. Mint arra a jogerős ítélet helytállóan mutatott rá, a munkáltató ellenőrzési kötelezettségének elmulasztásával okozati összefüggésben keletkezett kár pedig a munkavállalóra nem hárítható át.

A kifejtettek alapján helytállóan állapította meg a jogerős ítélet, hogy a kármegosztást megalapozó körülmények ítéleti bizonyossággal nem nyertek igazolást, így a munkáltató az őt terhelő objektív felelősség alapján köteles a felperes kárának megtérítésére.

Az Mt. 177. §-ának (2) bekezdése értelmében meg kell téríteni a munkavállalónak azt a kárát is, amely nem vagyoni kár. Nem vagyoni károsodást jelent a személyiségi értékek - köztük az egészség és a testi épség - megvalósulásának közvetlen akadályozása (pl. mozgáskorlátozottság, életkörülmények elnehezülése). A nem vagyoni személyiségi értékek sérelme esetén nem vagyoni kártérítésként a károsultat ért nem vagyoni hátrány hozzávetőleges kiegyensúlyozásáról kell gondoskodni. Ennek során a személyt ért hátrány meghatározásának nincs objektív zsinórmértéke, így a nem vagyoni kártérítés összegének megállapításánál az eset konkrét sajátosságainak, a károsult személyi körülményeinek van jelentősége a józanság és a mértéktartás alapján [34/1992.(VI.1.) AB határozat]. A másodfokú bíróság a felperes egészséget ért sérelmet részletesen értékelte, az összeg megállapításánál tekintettel volt a sérelem súlyára, jellegére, közvetlen és közvetett következményeire, és így törvénysértés nélkül határozta meg a viszonylagos kiegyenlítésre

mértékének meghatározásánál a törvény (Mt. 174. §) alapján nem volt értékelhető sem az, hogy az alperes jelenleg magánszemély, sem az, hogy milyen jövedelmi viszonyokkal rendelkezik.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet - a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részt nem érintve - hatályában fenntartotta.

A pernyertes felperesnek a felülvizsgálati eljárásban igazolt költsége nem merült fel, ezért ebben a kérdésben a bíróság a határozathozatalt mellőzte a Pp. 79. §-ának (1) bekezdése alapján.

Az alperes a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján viseli.

Budapest, 2008. december 10.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. bíró

A kiadmány hiteléül: